

Η 9^Η ΜΑΪΟΥ, Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ EUROPE DAY

Καθηγητού Παναγιώτη Ι. Κανελλόπουλου
Ομότιμου Καθηγητής του Δικαίου της ΕΕ,
Καθηγητού Ευρωπαϊκής Έδρας Jean Monnet,
Αντιπροέδρου της Ελληνικής Ένωσης Ευρωπαϊκού Δικαίου

ΑΘΗΝΑ, 19 ΜΑΪΟΥ 2021

Όπως κάθε χρόνο, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) εόρτασε την επέτειο της 9^{ης} Μαΐου, της «Ημέρας της Ευρώπης». Η 9^η Μαΐου εορτάζεται ως η Ημέρα της Ευρώπης διότι την ημέρα αυτή το 1950¹, πέντε (5) χρόνια μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Γάλλος Υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν δημοσίευσε την περίφημη «Διακήρυξη του Ρομπέρ Σουμάν», στην Αίθουσα του Ωρολογίου του Γαλλικού Υπουργείου Εξωτερικών. Με τη Διακήρυξη αυτή ο Ρομπέρ Σουμάν καλούσε όλες τις χώρες της Ευρώπης, κυρίως όμως τη Γερμανία, σε ειρηνική συνεργασία, ώστε να σταματήσουν επιτέλους οι συχνές πολεμικές αναμετρήσεις στην ευρωπαϊκή Ήπειρο. Άμεσο αποτέλεσμα της δημοσίευσης της Διακήρυξης του Ρομπέρ Σουμάν ήταν η ίδρυση της ΕΚΑΧ, της μιας από τις τρεις ευρωπαϊκές κοινότητες. Το επόμενο έτος, στις 18 Απριλίου 1951, υπεγράφη η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), από έξι κράτη μέλη, την Γαλλία, Ιταλία, ομοσπονδιακή Γερμανία (Δυτική Γερμανία) Βέλγιο, Λουξεμβούργο και Κάτω Χώρες (Ολλανδία), η οποία είχε ως σκοπό τη συνεργασία των έξι ιδρυτικών κρατών στην εξόρυξη και εμπορία των δύο προϊόντων, του Άνθρακα και του Χάλυβα.

Παράλληλα, με την ίδρυση της ΕΚΑΧ, επιδιώχθηκε να τεθούν τα αποθέματα των δύο αυτών προϊόντων υπό κοινοτικής διαχείριση ώστε να μην μπορέσει η Γερμανία να επανεξοπλιστεί για έναν καινούργιο πόλεμο. Επιπλέον, με την ίδρυση της ΕΚΑΧ, τα ιδρυτικά κράτη μέλη ήθελαν να δοκιμάσουν αν οι λαοί της Ευρώπης, που προ πενταετίας είχαν πολεμήσει ο ένας κατά του άλλου ευρισκόμενοι σε αντίπαλα στρατόπεδα, μπορούσαν να συνεργαστούν ειρηνικά. Το πείραμα αυτό επέτυχε και μετά από λίγα χρόνια, στις 25 Μαρτίου 1957, τα ανωτέρω έξι κράτη μέλη προχώρησαν στην υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ).

Έτσι, η Διακήρυξη του Ρομπέρ Σουμάν αποδείχθηκε αποτελεσματική αφού εντός της δεκαετίας του '50 είχαν ιδρυθεί οι τρεις ευρωπαϊκές κοινότητες που καθιέρωναν συνεργασία μεταξύ των έξι κρατών μελών, αλλά μόνο στον τομέα της Οικονομίας και όχι στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της Άμυνας, τομείς που ανήκαν στην αρμοδιότητα του ΝΑΤΟ, δοθέντος ότι η δεκαετία του '50 ήταν αυτή στη διάρκεια της οποίας καθιερώθηκε η διαίρεση της Ευρώπης σε δύο μέρη με τον περίφημο ψυχρό πόλεμο, στη Δυτική, την καπιταλιστική, και την Ανατολική, την κομμουνιστική.

Η πορεία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης μέσω των ανωτέρω τριών Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΚ) ήταν επιτυχής και σύντομα τα κράτη μέλη άρχισαν να αυξάνονται. Την 1^η Ιανουαρίου 1973, έγινε η πρώτη διεύρυνση των ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με την προσχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, της Δανίας και της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας. Την 1^η Ιανουαρίου 1981, πραγματοποιήθηκε η δεύτερη διεύρυνση με την προσχώρηση της Ελλάδας. Την 1^η Ιανουαρίου 1986, πραγματοποιήθηκε η τρίτη διεύρυνση με την προσχώρηση της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Έτσι οι ΕΚ είχαν 12 κράτη μέλη.

Στη συνέχεια είχαμε την διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και την κατάρρευση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού. Το Φεβρουάριο του 1992 υπογράφηκε η Συνθήκη του Μάαστριχτ, με την οποία ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση, που είχε ως σκοπό την πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, με αρμοδιότητες στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) και σε θέματα Δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων. Επίσης, με την ίδια Συνθήκη καθιερώθηκε η ευρωπαϊκή Ιθαγένεια, καθώς και η δημιουργία της ΟΝΕ, της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης που οδήγησε στο κοινό νόμισμα στο ευρώ. Την 1^η Ιανουαρίου 1995 έγινε η επόμενη διεύρυνση με την είσοδο της Σουηδίας, Αυστρίας και Φιλανδίας, ενώ από την 1η Μαΐου 2004, δέκα νέα κράτη, ήτοι Πολωνία, Ουγγαρία, Τσεχία, Σλοβακία, Σλοβενία, Λιθουανία, Εσθονία, Λετονία, Κύπρο και Μάλτα, έγιναν μέλη της ΕΕ. Τέλος, την 1^η Ιανουαρίου 2007 έγιναν μέλη της ΕΕ η Βουλγαρία και η Ρουμανία και την 1η Ιουλίου 2013 η Κροατία. Έτσι τα κράτη μέλη της ΕΕ έγιναν 28 και σήμερα είναι 27 μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από τον Ιανουάριο του 2020. Την 9^η Μαΐου εορτάζει επίσης η Ρωσία το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, διότι την 9^η Μαΐου 1945 εισήλθαν τα σοβιετικά στρατεύματα στο Βερολίνο και έτσι τελείωσε ο πόλεμος.

¹ Βλ. Π. Κανελλόπουλου, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση τη Συνθήκη της Λισαβόνας, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, 2010.